

บันทึก

เรื่อง ความหมายของคำว่า “น่านน้ำไทย”

ตามหนังสือกระทรวงการต่างประเทศ ที่ ๑๑๗๓๒/๒๕๙๓ ลงวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๙๓ ขอทราบเพื่อตอบเอกอัครราชทูตอเมริกันว่า มีทบัญญัติแห่งกฎหมายพระราชกฤษฎีกา หรือหลักฐานอื่นใดบ้างที่ได้วิเคราะห์ศัพท์ “น่านน้ำไทย” (Thai Waters) ไว้ ซึ่งตามพระราชบัญญัติเดินเรือไทย พ.ศ. ๒๔๕๖ คำว่า “น่านน้ำไทย” หมายถึงและรวมทั้งน่านน้ำอาณาเขตไทยและท่าเรือ ที่จอดเรือ แม่น้ำ หรือลำคลองในพระราชอาณาจักร และต้องการทราบถึงข้ออ้างในคำวินิจฉัยของศาลซึ่งกำหนดขอบเขตแห่งน่านน้ำอาณาเขตด้วย นั้น

คณะกรรมการกฤษฎีกาได้พิจารณาแล้วขอชี้แจง ดังต่อไปนี้

(๑) คำว่า “น่านน้ำไทย” มีใช้อยู่ในพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำสยาม พุทธศักราช ๒๔๕๖ ซึ่งให้บทวิเคราะห์ศัพท์ไว้ว่า “คำว่า “น่านน้ำสยาม” นั้น ท่านหมายความว่าบรรดาน่านน้ำที่เป็นส่วนแห่งราชอาณาจักรสยามแลหมายความว่าความตลอดถึงบรรดาท่าแลท่าเลทอดจอดเรือ แลลำแม่น้ำลำคลองในพระราชอาณาจักรทั่วไปด้วย”

(๒) ความหมายของคำว่า เขตน่านน้ำไทยอันนับเป็นดินแดนไทยนั้น ไม่ได้มีวิเคราะห์ศัพท์ไว้ในกฎหมายไทยเลย

(๓) เมื่อไม่มีตัวบทกฎหมายให้คำอธิบายไว้ จึงเป็นที่ถือได้ว่ารัฐบาลไทยถือและใช้หลักทั่วไปแห่งกฎหมายระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นที่รับนับถือใช้กันในบรรดานานาประเทศ กล่าวคือ อาณาเขตของประเทศขยายออกไปในทะเลมีปริมาณ ๓ ไมล์ทะเล (ระยะนี้ถือเป็นระยะป็นใหญ่สมัยโบราณ)

(๔) ความจริงไม่ได้มีเขตจำกัดอันแน่นอนไว้ในกฎหมายระหว่างประเทศใดเลย ระยะทาง ๓ ไมล์นี้มีประเทศที่สนับสนุนอย่างมาก คือ บริเตนใหญ่ , ญี่ปุ่น , เยอรมนี สหรัฐอเมริกา ฯลฯ และได้มีผู้สนับสนุนในการประชุมสากลใน ค.ศ. ๑๙๓๐ เพื่อรวมกฎหมายระหว่างประเทศให้เป็นประมวลกฎหมาย ณ กรุงเฮก ใน ค.ศ. ๑๙๓๐ ในการประชุมนี้ดูเหมือนไม่ปรากฏว่าได้ผลเป็นที่เข้าใจแจ่มแจ้งประการใด

(๕) ในทางปฏิบัติไม่ได้เคยแสดงออกซึ่งนโยบายอันเกี่ยวกับอาณาเขตทางทะเลแต่อย่างใด การแสดงนโยบายให้ปรากฏชัดแจ้งในเรื่องนี้ไม่มีโอกาสพบได้บ่อยครั้งในประเทศอื่นๆ เช่นเดียวกัน ถ้าปรากฏมีกรณีในทางปฏิบัติและปรากฏข้อวินิจฉัยในปัญหานี้แล้วจึงจะเห็นได้ว่านโยบายของแต่ละประเทศเป็นอย่างไรในเรื่องนี้ และข้อวินิจฉัยมีแตกต่างกันอยู่ ดังปรากฏจากการสอบสวนของสันนิบาตชาติ (เอกสาร C.44 M.211926.V.)

(๖) คณะกรรมการกฤษฎีกาเข้าใจว่าในปัญหาเรื่องนี้ได้เคยมีการทำบันทึกขึ้นไว้ที่กระทรวงทหารเรือในเดือนสิงหาคม พ.ศ. ๒๔๗๔ เพราะถือว่าเป็นกระทรวงเจ้าของเรื่องในเรื่องนี้

(๗) เคยปรากฏว่ามีข้อตกลงพิเศษระหว่างประเทศบางประเทศเกี่ยวกับสิทธิตอบแทนกันของแต่ละประเทศภายในเขตน่านน้ำของแต่ละประเทศ เช่น ข้อตกลงใน ค.ศ. ๑๙๒๔ ระหว่างสหรัฐอเมริกากับห้าประเทศ คือ อังกฤษ เยอรมนี เนเธอร์แลนด์ คิวบา ปานามา ประเทศไทยไม่ได้เคยทำข้อตกลงทำนองนี้ไว้กับประเทศใดเลย

(๘) ในสนธิสัญญาระหว่างประเทศไทยกับประเทศอื่น (ใน ค.ศ. ๑๙๓๗) อาณาเขตน่านน้ำของภาคีแห่งสัญญาปรากฏอยู่ในสนธิสัญญากับบางประเทศ เช่น สนธิสัญญากับอังกฤษ ข้อ ๑๖ กับสหรัฐอเมริกา ข้อ ๗ และ ๑๙ แต่ไม่ได้มีความหมายอธิบายไว้ ประเทศไทยเป็นภาคีแห่งข้อตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยระบอบแห่งท่าเรือทางทะเลซึ่งลงนามกันที่กรุงเยเนวา ในวันที่ ๙ ธันวาคม ค.ศ. ๑๙๒๓ ซึ่งก็ได้เคยปรากฏอ้างอิงกันในสนธิสัญญากับบางประเทศแต่ข้อตกลงดังกล่าวก็มีได้ให้คำอธิบายความหมายอันเกี่ยวกับน่านน้ำสากล (International Waters)

(๙) ศาลในประเทศไทยยังไม่ได้มีโอกาสดำเนินการพิพากษาคดีอันเกี่ยวกับอาณาเขตน่านน้ำไทยเลย เพราะฉะนั้นจึงไม่มีคำพิพากษาของศาลในเรื่องนี้

(ลงชื่อ) ส. วินิจัยกุล

(นายเสริม วินิจัยกุล)

เลขาธิการ

คณะกรรมการกฤษฎีกา

กรกฎาคม ๒๔๙๓